

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

1
2017

Elli Aaltonen aloitti Kelan pääjohtajana
Tampereen kerhossa vaihtui vetäjä

Sisältö

Pääkirjoitus: Kuurosokeusasiantuntijuus täytyy turvata.....	3
Elli Aaltonen aloitti Kelan pääjohtajana.....	4
Yhdistyksen 45 ensimmäistä vuotta.....	6
Raudan kanssa rajoille.....	10
Tampereen kerhossa vaihtui vetäjä.....	13
Työelämän ja opiskelun asioissa neuvoo Näkövammaisten liitto ry:n Työllisyyspalvelut.....	15
Syrjintä, ulkopuolisuuden tunne ja asenneongelmat arkea vammaisille..	16
Vammaiskorttihanke.....	17
Ilmoitukset.....	18
Suomi 100 -juhlavuosi alkoi.....	24

Kannen kuvassa Kelan uusi pääjohtaja **Elli Aaltonen**. Kuva: Kelan kuva-pankki.

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy viikolla 8, viimeistään 24.2.

TUNTOSARVI
43. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Tuija Wetterstrand

Päätoimittaja
tiedottaja Tuija Wetterstrand,
p. 040 753 2026, s-posti:
tiedotus@kuurosokeat.fi.

Viestinnän yhteistyöryhmä 2016:
Yhdistyksen hallituksen edustajat:
Esko Jäntti (pj) ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat: Jaakko
Evonen, Merja Kovanen, Kai Leinonen
ja Tuija Wetterstrand. Yhteinen sähkö-
posti: viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuuro-
sokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille
ilmainen. 12 numeroa vuodessa print-
tilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-
äänilehtenä ja sähköisenä Luetus-
ohjelmassa.

**Tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40,
00030 IIRIS, p. 040 778 0299,
s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.
fi. Toimiston aukioloaika ma-pe
klo 8.00–15.45.

Painopaikka
Grano Kuopio

**Toimituksella on oikeus käyttää
lehden juttuja yhdistyksen inter-
net-sivuilla www.kuurosokeat.fi.**

Kuurosokeusasiantuntijuus täytyy turvata

Yhdistyksen 46 toimintavuosi on käynnissä. Alkanut vuosi 2017 tuo suuria muutoksia toimintaan. Muutoksista huolimatta on ensiarvoisen tärkeä pitää huolta siitä, että yhdistyksen toiminnan tarkoitus ei keskittämisen myötä heikkene, ei määrällisesti eikä laadullisesti. Kokemusasiantuntijuuden ja ammatillisen osaamisen pitää säilyä ja mielellään syventyä ja kehittyä kaikissa yhdistystoiminnan eri palveluissa.

Kokemus, asiantuntijuus ja ammatillinen osaaminen yhdessä ovat järjestön kuurosokeusasiantuntijuuden toiminnan ja tuottamien hyvien palveluiden perusta. Kuurosokeat perustivat yhdistyksen 45 vuotta sitten koska he halusivat kehittää kuurosokeiden asiantuntijuutta sekä saada yhdistykseen töihin sellaisia ihmisiä, jotka ymmärtävät kuurosokeutta.

Asiantuntija omaa alansa keskeistä tietoa, on tavoitteellinen ja suunnitelmallinen. Kokemuksen ja tiedon hankinta karttuu ja jatkuu vuosia ja vuosikymmeniä. Mielestäni kukaan ei ole koskaan kaiken oppinut kuurosokeustyössä.

Kuurosokeutta ja kuurosokeuskult-

tuurua ei opi pelkästään oppitunneilla eikä erilaisia kommunikaatioita ja viittomakieltä hetkessä. Tarvitaan syvää kuurosokeusyhteisön tunteista ja sitä saa vain toimimalla kuurosokeiden parissa.

Asiantuntijuuden kehittämisessä tärkeää on tavoitteellinen, suunnitelmallinen opiskelu ja harjoittelu sekä kuurosokeuteen liittyvien yleisten taitojen ja tietojen yhdistäminen. Omakohtainen ymmärrys kuurosokeudesta ja kuurosokeiden parissa eläminen on parasta sisällön oppimista, ja luo hyvät edellytykset kehittämistyölle. Lisäksi jaettu asiantuntijuus, moniammatillisuus, elinikäinen oppiminen ja jatkuva ammatillinen uusiutuminen ovat kuurosokeustyön määrällisen ja laadullisen hyvän työn perusta.

Toivon, että tulevat suuret muutokset eivät heikennä kuurosokeustyön asiantuntijuutta eivätkä tulossa olevat muutokset aiheuta pitkään työssä olleiden kuurosokeusasiantuntijoiden vähenemistä.

Hyvää vuoden jatkoa
Kai Leinonen
 toiminnanjohtaja ◆

Elli Aaltonen aloitti Kelan pääjohtajana

Elli Aaltonen työpaikallaan Kelan päärakennuksessa Helsingissä.

Teksti ja kuva: Tuija Wetterstrand

Kelassa järjestettiin tammikuun alussa toimittajille sosiaaliturvan kuumat perunat -tilaisuus. Tilaisuuden aiheet pyörivät neljän asian ympärillä, jotka Kelassa ovat tällä hetkellä pinnalla. Lyhenteillä ne kulkevat nimillä sote, petu, totu ja digi. Niillä tarkoitetaan tietenkin meneillään olevaa Sote-uudistusta ja Kelan roolia siinä, Kelan toteuttama perusturvakokeilua, toimeen-

tuloturvan perusosan siirtymistä tämän vuoden alussa Kelan maksettavaksi sekä yhä vain ajankohtaisemmaksi käyvä digitalisaatiota.

Tilaisuudessa esiteltiin ensimmäistä kertaa isolle toimittajajoukolle tehtävässään juuri aloittanut tuore Kelan pääjohtaja **Elli Aaltonen**. Aaltonen hauskuutti toimittajia arvelemalla, että tuoreus on kyllä suhteellinen käsite hän tapauksessaan.

Elli Aaltonen muistutti, että Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuonna vietetään myös Kelan perustamisen 80-vuotisjuhlaa. Nimi Kansaneläkelaitos ja sen lyhenne Kela ovat olleet käytössä alusta saakka.

- Hyvää nimeä ei ole kannattanut lähteä muuttamaan, Aaltonen toteusi.

Kelan kruununjalokivi on alusta asti ollut äitiyspakkaus, joka on herättänyt valtavasti kiinnostusta ja huomiota ympäri maailmaa suomalaisena keksintönä.

Elli Aaltonen painotti, että Kela on

Suomen merkittävin sosiaaliturvalaitos jolla on päätöstensä tukena myös laaja tutkijaverkosto.

- Hyvää sosiaaliturvaa ei tehdä ilman tutkimusta. Meillä on Kelassa 50 eri alojen tutkijaa, joiden työn tuloksia voimme hyödyntää.

Kela on hyvinvoinnin rakentaja, jolla on laajat yhteistyöverkostot ja hyvät yhteydet paikallisiin toimijoihin.

Kela on myös sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation ykköstoimija.

– Suomalaiset käyttävät jo nyt verkossa Kelan tarjoamia sosiaali- ja terveystalvaeluita. Valmiit palvelut ja vahva tietojärjestelmäosaaminen kannattaa hyödyntää sotessa.

Kela on tarjoutunut tekemään yhteistyötä myös soten pilottikuntien ja kaupunkien kanssa.

Aaltosen mukaan Kelan toinen luonteva rooli sote-uudistuksessa liittyy moniammatilliseen palveluverkoston ja palveluohjaukseen.

– Kelan palvelut voivat tulevaisuu-

dessa olla entistä vahvemmin osa kokonaisuutta. Meillä on toimivat yhteydet sosiaali- ja terveydenhuoltoon, oppilaitokseen ja työvoimahallintoon.

Kelan valtakunnallista toimistoverkkoa voidaan hyödyntää sotesa, esimerkiksi palveluohjauksessa ja digitaalisten palveluiden neuvonnassa.

– Kelan tietojärjestelmiä ja olemassa olevaa dataa on voitava hyödyntää asiakkaiden hyväksi.

Elli Aaltonen muisteli lämmöllä aikaa, kun hän toimi Suomen Kuurosokeat ry:n 40-vuotisjuhlavuoden neuvottelukunnan puheenjohtajana.

Kysyin Eli Aaltoselta, että mitä hänelle jäi päällimmäisenä mieleen tuosta ajasta. Vastaus tuli heti ja napakasti.

- Kuurosokeiden kuntoutus ja tiedonsaanti ovat erittäin tärkeitä asioita.

Jutussa on käytetty lähteenä myös Kelan tiedotetta 10.1.2017. ♦

Yhdistyksen 45 ensimmäistä vuotta

Teksti: Tuija Wetterstrand

Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto.

1970-luku - Yhdistys perustetaan

Suomen Kuurosokeat ry:n perustava kokous pidettiin 16.12.1971. Vasta noin 10 vuotta aikaisemmin oli Suomessa havahduttu huomaamaan erityinen kuurosokeiden ryhmän olemassaolo. Kuurosokeiden määrää ryhdyttiin selvittämään. Selvitysten pohjalta Näkövammaisten liitto, silloinen Sokeain Keskusliitto, perusti maaliskuussa 1969 ensimmäisen kuurosokeiden huoltosihteerin toimen. Siihen valittiin **Inger Lindgren**, josta oli myös tuleva yhdistyksen hallituksen ensimmäinen puheenjohtaja. Huoltosihteerin työ oli pitkälti etsivää työtä kuurosokeiden löytämiseksi. Yhdistyksen toiminnassa painottui vertaistuki: järjestettiin matkoja, kursseja, leirejä ja muuta yhteistä toimintaa. Näkövammaisten ammattikoulu, sittemmin Arlainstituutti, muodostui tärkeäksi kokoavaksi paikaksi. Oma Kuulonäkövammaisten lehti alkaa ilmestyä vuoden 1975 alusta.

1980-luku - Nopean kasvun aika

Kuurosokeiden lähetystö, **Kari Hyötylä** ja **Paavo Korhonen** tulkeinaan Inger Lindgren ja **Kaija Saalekari**, luovutti **Urho Kekkoselle** 1978 muistion kuurosokeiden tarpeista. Muistion johdosta perustettiin työryhmä, joka suositti Suomen Kuurosokeat ry:lle järjestämisvastuuta kuurosokeiden palveluista. Vuoden 1980 alusta RAY:n rahoituksella yhdistykselle palkattiin ensimmäinen työntekijä, toiminnanjohtaja Inger Lindgren.

Alkoi nopea kasvun aika. Jyväskylään perustettiin Lasten Kuntoutuskeskus, nykyinen Kuulonäkövammaisten Kuntoutumiskeskus, Tampereelle valmistui palvelutalo, Kuurosokeiden Toimintakeskus. Tuntosarveksi nimensä muuttanut lehti siirtyi 1987 palveluista viimeisenä yhdistyksen itse tuottamaksi. Pohjoismainen kuurosokeiden määritelmä julkaistaan 1980.

Kuurosokeita kurssilla Siuntion Tyyskylässä. Kuvassa on 20 henkilöä, 17 heistä on tunnistettu. Takaa vasemmalta alkaen: Pentti Säkjärvi, Kaija Multala, Inger Lindgren, Suoma Liikavainio, Marja Korhonen, ?, ?, Aimo Lehtomäki, Elsa Ierne, Kerttu Ylimattila, Lea Kinnunen, Viljo Kinnunen, Alpo Ravelin, Kari Lerne, ?, Ulla Korhonen, Alli Isoaho, Stina Örn, Urho Isoaho ja Kirsti Mantere.

Tanskaan perustetaan NUD kuurosokeiden parissa työskentelevien henkilöiden koulutusta varten. Tulkkipäätös alkaa. Vammaispalvelulaki astuu voimaan 1987.

1990-luku - Mukana muutoksessa

Vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut ja tulkkipalvelut tulevat voimaan. Valtion apu kunnille muuttui 1993 alussa ja samalla kunnille siirtyi päätäntävalta myös vammaispalveluiden järjestämisestä. Tiedonsaanti mullistuu tietokoneiden ja sisäkorvaistutusten myötä. Tietokoneet yleistyvät ja niihin kehitetään apuvälineohjelmia. Yhdistykselle palkataan oma mikrotyöntekijä. Uusittu, moikanavainen sisäkorvaistutemalli tulee käyttöön 1994 ja kahden vuoden päästä siitä jo kolme kuurosokeaa on saanut istutteen Suomessa. Yhdistys profiloituu järjestämällä valtakunnallisia kuurosokeiden kulttuuripäiviä ja julkaisemalla kirjoja. Opistotasoinen

viittomakielentulkin koulutus muutuu ammattikorkeakoulututkinnoksi ja opiskelijan on mahdollista erikoistua kuurosokeusalaan. Kuurosokeiden tuki ry:n toiminta hiipuu ja se lakkautetaan 1999.

2000-2009 - Kommunikaatio korostuu

Yhdistys juhli 30-vuotisjuhlavuottaan 2001 näyttävästi monin tapahtumin. Juhlavuoden teemana oli "Kommunikaatio – avain maailmaan". Suomen siirtyessä markka-ajasta euroon yhdistys jatkoi edelleen vakaalla kasvu-uralla. Työntekijöitä vuonna 1999 oli 48 ja vuonna 2005 jo 71. Perusorganisaatiomalli oli silti pysynyt samana 1980-luvulta lähtien. Yksiköt toimivat hyvin erillään toisistaan. Muutoskonsulttien tuella aloitetaan kaksivuotinen työyhteisön kehittämisprojekti. Siihen liittyen valmisteltiin myös uutta organisaatiomallia ja luotiin yhdistykselle strategia. Ensimmäinen tavoiteohjelma jul-

kaistaan. Suurponnistus oli Tampereella järjestetty 8. Helen Keller maailmankonferenssi 3.–7.6.2005. Digitalisaatio etenee isoin harppauksin ja monen kuurosokean tiedonsaanti paranee merkittävästi. Tulkkipalvelu siirtyy kunnilta Kelalle 2009. Arlainstituutti liitetään Keskuspuiston ammattikouluun. NUD itsenäisenä laitoksena lakkautetaan ja toiminnot siirretään NVC:n alle.

2010 alkaen - Uuden edessä

Uusi organisaatio astui voimaan 1.1.2010. Suurin muutos oli Kuntoutumiskeskuksen ja Toimintakeskuksen yhdistyminen hallinnollisesti Kuntoutumis- ja asumispalveluiksi. 40-vuotisjuhlavuosi 2011 tiesi jälleen useita tapahtumia. Juhlavuoden

suojelijana toimi tasavallan presidentti Tarja Halonen. Kela-kuntoutukset siirtyivät pois omista tiloista Peurunkaan ja Kangasalle. RAY alkoi kiristää rahahanojaan. Yleisavustus tippui 2016 ja vähenee tulevina vuosina edelleen, mikä on johtanut henkilöstön osaaikaistamisiin ja irtisanomisiin.

Tampereen Hervantaan nousee uudisrakennus, johon tulee vuokra- ja palvelu-asuntoja kuurosokeille ja kuuroille. Nyt on vireillä organisaattiorakenteen uudistus ja yhteiskunnallisen yrityksen perustaminen ja siihen liittyvät yhtiöittämissuhteet. Tästä päättää kevätkokous 2017. Esillä on ollut myös toimintojen keskittäminen Tampereelle. RAY:n toiminta loppui, 2017 alkaen avustuspäätökset tekee STEA. ♦

1970-luvun alussa apuvälineiden kehitys oli vielä lapsenkengissä. Tässä kuuntelulaan pöytäkuuntelulaite Transett'illa.

Kari Hyötylä (1947-2016) kuului yhdistyksen perustajajäseniin ja oli myös shakkikerhon kantava voima. Kerhotoiminta käynnistyi 1980-luvun puolivälissä.

Kuurosokeiden Palvelutalon peruskiven muuraus 23.3.1983. Edessä vasemmalla Inger Lindgren, keskellä puheenjohtaja Marja-Leena Mielityinen (siltoin Avila), oikealla Kaija Salekari.

Apuvälineet kehittyvät 1990-luvulla yhä paremmiksi ja tuovat helpotusta kuurosokeiden tiedonsaannin vaikeuksiin. Risto Salmela testaa lukutelevisiota.

Anu Mikkola saa tietokoneenkäytön ohjausta 1996.

30-vuotisjuhlavuoden yksi isoimmista tapahtumista oli Punkaharjulla. Anita Palo oli yksi järjestäjistä.

Presidentti Halonen osallistui Koskettavin veistos -näyttelyn avajaisiin 40-vuotisjuhlavuonna 2011. Juhlavuoden teemana oli halaus. Rauli Jalo luovutti presidentille tekemänsä Halaus-patsaan.

RAUDAN KANSSA RAJOILLE

Teksti ja kuvat: Jari Kankkunen

Istun pukuhuoneen penkillä ja juon proteiinipirtelöä. Kädet vapisevat niin, että ”soppa” meinaa päätyä rinnuksille. Kahden tunnin selkätreeni on tehnyt tehtävänsä, ja olo omi naatti kuin olla voi. Palaan ajatuksissani treeniin ja arvioin suoritustani; sainko ”koneesta” kaiken irti? Olisiko jotain pitänyt tehdä toisin? No, olen ihan tyytyväinen, vaikka tällä kertaa ei ylöspäin painoissa päästyäkään.

Ja sitten suihkuun!

37 vuotta kehonrakennusta. Jo pitäisi kyllästyttää – vaan kun ei! Aina se vaan maistuu, raudan paino, voiman tunne, taktinen peli. Itsensä haastaminen, suorituskyvyn rajojen etsiminen. Ja nyt, 54-vuotiaana, olen vähintään samassa kunnossa kuin 25-vuotiaana, monilta osin paremmassakin. Ikäalennukset voi unohtaa!

Tekeehän se ihan pikkuisen höpöä,

että treenaa 2-3 kertaa suuremmilla painoilla kuin yli puolta nuoremmat sällit salilla. Mutta siitä on kyllä tullut vuosikymmenten saatossa arkipäivää.

Homma alkoi omalta osaltani aika kliseisesti: aloitin tekemällä penkkipunnerrusta, ja sitten apuliikkeitä, ja kohta homma olikin jo lähtenyt kokonaan lapasesta. Tein kaikkea mahdollista. Aloittaessani 16-vuotiaana painoin 181-senttisenä 65 kiloa. Sittemmin pihviä on kertynyt 95 kiloon asti. Hentoinen olen siis vieläkin!

Kilpaillut olen vain kerran, nuorten SM-kisoissa 1983. Sieltä tuli kultamitali, joka antoi tietysti uskoa ja intoa. Mutta katto tuli vastaan eikä lihasmassaa karttunut riittävästi, joten siihen jäi kilpailu-ura. Olipahan lyhyt mutta menestyksekkäs!

Treenaan kolme kertaa viikossa, varsin harvalla syklillä: sama lihasryhmä yleensä kahden viikon välein. Kun se kerran toimii, se toimii.

Jari Kankkunen jalkaprässissä.

Treenaan kaikkia lihasryhmiä, mutta eri päivinä.

Sarjapituudet ovat yleensä 6-15 toistoa. Paino on tietysti liikkeen mukainen, mutta pyrkimys (kova sellainen) on treenata isommalla painolla kuin edellisessä treenissä tai tehdä enemmän toistoja. Siinä se koko homman juju onkin: tulla vahvemmaksi. Sillä sitä pihviä karttuu.

Sarjoja teen yhdelle lihasryhmälle 12-16. Yhtä liikettä teen 3-5 sarjaa, ja liikkeitä tulee yleensä kolmesta neljään. Siten saa kuormitettua lihasta monipuolissti. Esimerkiksi

tuo selkätreeni: kulmasoutua, pystytaljaa, "soutua" vipuvarsilaitteessa ja pull-overia seisten kaapelilla. Neljä sarjaa kutakin, lyhyt lepo sarjojen välissä. Selkätreenin jälkeen teen vielä olankohautuksia hartioille muutaman sarjan. Tässäpä onkin sitten rautaa liikkunut noin 30 tonnia.

Se tuntuu kropassa, sen pitää tuntua. Jos ei tunnu, pitää tehdä enemmän!

Mikä kehonrakennuksessa sitten viehättää? Ehkä eniten se tunne, kun on hyvässä kunnossa ja vah-

Tässä valmistaudutaan sivulta nostoihin.

va. Eikä se ulkoinen olemuskaan haittaa. Harjoittelu tuo myös rytmiä ja intensiteettiä arkeen.

Ja tietysti se tunne, kun pystyy käsittelemään isoja painoja, sitä ei voi kuvata, se pitää kokea.

Mielenkiinoista on myös harjoittelun kokeminen taktisena pelinä. Kun on osannut tehdä oikein, tulokset paranevat. Jos ei ole, junnaa paikallaan, treenaa aina vain samoilla painoilla.

Kapea näkökenttä tuo toki omat haasteensa salitreeneihin. Aina kun lähtee liikkeelle, on tiedostettava mitä ympärillä tapahtuu. Tilanteet muuttuvat salilla koko ajan,

ihmiset tekevät harjoitusliikkeitä, liikkuvat, siirtävät harjoituspenkkejä, ja joskus on vaikkapa tanko lattialla siellä missä hetki sitten oli esteetöntä. Eli maltti on valttia. Ei ole ollenkaan hyvä törmätä johonkuhun, joka on tekemässä omaa harjoitustaan.

Näköä siis tarvitaan jonkin verran, että pystyy turvallisesti liikkumaan salilla ja valitsemaan levyt tai laitteiden pakoista oikean painon. Toinen vaihtoehto on sitten avustaja.

Minulla on sisäkorvaistutukset, mutta niitä en salilla käytä - treenaan siis kuurona! Med-elin prosessorit eivät valitettavasti siedä hikoamista kovin hyvin, joten joutuisin aina huo-

lella teippaaman ne. Koska treeni ei ole sosiaalinen tilanne, en koe tarvitsevani implantteja treenates- sa. Sarjatauot ovat sitä varten, että pystyy mahdollisimman pian otta- maan seuraavan sarjan - ei höpöt- tämistä varten!

Tietenkin se ajatus, että joutuu lopet- tamaan salitreeneit näön heiketessä, on ahdistava. Mutta näillä eväillä on mentävä. Vähän tätäkin tilannet- ta ajatellen olen alkanut harrastaa myös keilaamista, tässä vaiheessa aivan hupimielessä. Prioriteettinani on toistaiseksi kehonrakennus.

Koska jotkut haluaisivat tietää, mil- laisilla painoilla treenaan, niin tässä joitakin numeroita: ("kp" = käsipai- not, yhden paino)

Vipunostot sivulta selällään maaten:
kp 36-44 kg
Hauiskääntö kulmatangolla
70-85 kg
Vipunostot istuen (olkapääliike)
kp 36-42 kg
Jalkaprässi 460-530 kg
Kulmasoutu 180-200 kg
Olankohautukset tangolla,
-seisten 220-270 kg
-istuen 160-210 kg ♦

Tampereen kerhossa vaihtui vetäjä

Teksti: Jaakko Evonen

Tampereen kuurosokkeiden ker- hon peräsimmästä puhaltavat nyt uudet tuulet, kun **Eetu Seppänen** aloitti uutena kerhonvetäjänä vuo- denvaihteessa. Kyselin Seppäseltä ja aiemmin kerhonvetäjänä toimi- neelta **Sami Haapaselta** kuulumisia ja ajatuksia kerhon tulevaisuudesta.

Seppänen kertoo ottavansa uudet tehtävät mielenkiinnolla vastaan. Hän arvelee kerhon vetämisen ole-

van opettavaista ja antoisaa. Hän ja Haapanen kertovat käyneensä keskenään läpi kerhon käytännön asioita. Haapanen mainitsee anta- neensa vinkkejä Seppäselle ja että hän on myös tarvittaessa tukena taustajoukoissa.

Haapanen muisteli menneen vuo- den olleen vauhdikas. Sen aikana hän oppi uusia asioita. Onneksi apuna oli kerhon toimikunta, joka otti hoitaakseen osan tehtävistä. Hänestä hieno tapahtuma oli Tam-

*Sami Haapanen (oik.) luovutti Tampereen kerhon viestikapulan Eetu Seppäselle.
Kuva: Sami Haapanen.*

pereen Toimintapäivien ja kerhon yhteinen hetki viime joulukuussa.

Kerhotoiminnan tulevaisuuteen molemmat suhtautuvat luottavaisesti. Haapanen arvelee Kuurosokeiden Toimintakeskuksen tontille valmistuvan uudisrakennuksen tuovan lisää kerholaisia myöhemmin toimintaan. Hän mainitsee Suomen Kuurosokeat ry:n elävän nyt muutoksessa ja toivovansa kerhotoiminnan säilyvän nykyisellään ja vahvana. Tässä on hänen mukaansa tärkeitä kerholaisien oma panos. Seppänen arvelee kerhon toiminnan jatkuvan jatkossakin yhtä aktiivisena kuin tänä päivänä. Kerhon ohjelma on ollut hänen mielestään nyt sangen monipuolista. Seppäsen mukaan toimintaan on tullut uutta väkeä viime aikoina.

Tulevaisuus herättää heissä myös pohdintoja. Haapasen mukaan haastetta tuo kerhon kokoustilan vaihtuminen myöhemmin. Kerhotoiminnan kehittämisen kannalta Haapanen pitää tärkeänä, että yhteishenki on hyvä ja että palautetta annetaan. Kerhot voisivat hänen mukaansa tehdä jatkossa lisää yhteistyötä. Yhteisiä teemoja voitaisiin ideoida kerhonvetäjien ja oikeuksienvälön asianajajien (entisten aluesihteerien) yhteisissä tapaamisissa.

Myös Seppänen nostaa esiin yhteistyön muiden kerhojen, virike-toiminnan ja oikeuksienvälön asianajajien kanssa. Hänen mukaansa kerho-ohjelmaa voisi olla myös iltaisin ja viikonloppuisin. ♦

Työelämän ja opiskelun asioissa neuvoo Näkövammaisten liitto ry:n Työllisyyspalvelut

Teksti: Taru Tammi

Työllisyyspalvelut tarjoaa työelämään liittyviä näkövammaisuuden erityispalveluja näkövammaisille, kuulonäkövammaisille ja kuurosokeille henkilöille.

Palvelumme on ohjausta ja tukea ammatinvalinnan, opiskelun, työllistymisen ja työelämässä jatkamisen vaiheissa. Palvelujemme tavoitteena on myös työssä jaksamisen ja työhyvinvoinnin mahdollistaminen. Työllisyysneuvojat ohjaavat ja neuvovat niitä, joilla on työn hakemiseen, työpaikan mukautusratkaisuihin ja työssä jatkamiseen liittyviä kysymyksiä. He auttavat myös ratkomaan ammatinvalinnan kysymyksiä, nuorilla ensimmäisen ammatin valinnassa ja opiskelujen suunnittelussa sekä aikuisilla esimerkiksi uudelleen koulutuksen suunnittelussa.

Yrittäjyysneuvojat ohjaavat yrityksen perustamiseen ja yrittäjyyteen liittyvissä asioissa.

Työllisyyspalveluista saat yksilöllistä ohjausta erilaisiin työelämään liittyviin muihin palveluihin. Opis-

kelussa, työllistymisvaiheessa ja työssä näkö- ja kuulonäkövammaisilla henkilöillä ovat tärkeässä roolissa työn ja työympäristön mukautusratkaisut, tieto ammatillisen kuntoutuksen mahdollisuuksista sekä näihin liittyvistä tukimuodoista. Näistä asioista sekä toisten näkö- ja kuulonäkövammaisten työelämäkokemuksista saat tietoa Työllisyyspalveluista. Teemme yhteistyötä Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvälönne asiantuntijoiden kanssa ja voimme tarvittaessa tavata asiakkaan yhdessä hänen kotipaikkakunnallaan. Työllisyyspalvelujen toiminta-alueena on koko maa ja palvelumme ovat henkilöasiakkaille maksuttomia.

Näkövammaisten liiton nettisivuilta löydät lisätietoa työelämäasioista, ammatillisesta kuntoutuksesta ja voit tutustua näkövammaisten työelämätarinoihin. Ammattitietopankista löydät tietoa ammanteista, joissa näkövammaisia toimii. Nettisivuilla ovat myös tiedot tulevista tapahtumistamme eri puolilla Suomea sekä yhteystietomme, ota yhteyttä! Muista myös Facebook-ryhmät Näkövamma ja työ sekä Näkövammaiset yrittäjät. ♦

Syrjintä, ulkopuolisuuden tunne ja asenneongelmat arkea vammaisille

---

*Teksti: Yhdenvertaisuusvaltuutetun tiedote
12.12.2016*

Yhdenvertaisuusvaltuutettu teki kyselytutkimuksen vammaisten ihmisten kokemasta syrjinnästä. Kyselyn tulos antaa karun kuvan vammaisten arjesta ja asemasta yhteiskunnassa. Vastaajista yli 60 prosenttia kertoo kokeneensa syrjintää viimeisen vuoden aikana. Asenneilmapiiriä vammaisia kohtaan pidetään Suomessa huonona tai erittäin huonona. Vammaisten ihmisten osallistuminen työmarkkinoille on vähäistä, vaikka heillä on verrattain hyvä koulutustaso. Lähes puolet valtuutetun verkkokyselyyn vastanneista on eläkkeellä.

Verkkokyselyn vastaajien mukaan erityisen huonot asenteet ovat työpaikoilla. Enemmistö (57,1 %) on sitä mieltä, että asenneilmapiiri vammaisia ihmisiä kohtaan on työpaikoilla huono tai erittäin huono. Vastaajat (89,7 %) katsovat, että vammaisuus asettaa työnhakijan heikompaan asemaan yhtäläisistä taidoista ja pätevyydestä huolimatta.

Vallitseva normaali on, että vammaisen ihminen on työttömänä tai

eläkkeellä, kun työssäkäyvää vammaista ihmistä pidetään poikkeuksena. Työelämässä olevat vastaajat kertovat kokevansa syrjintää ja epäasiallista kohtelua myös työyhteisön taholta, yhdenvertaisuusvaltuutettu **Kirsi Pimiä** toteaa.

Vammaisille ihmisille sähköisten palveluiden käyttäminen ei ole yksiselitteistä. Ne on liian usein suunniteltu ja toteutettu ilman, että vammaisten ihmisten tarpeita on mietitty saati, että heidän käyttökokemuksiaan olisi selvitetty. Selvityksessä käy ilmi, että vammaisilla ihmisillä on vammastaan johtuvia vaikeuksia saada verkosta tarvitsemaansa tietoa, hankkia tavaroita ja palveluita sekä hoitaa asioitaan.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun selvityksessä on myös käyty läpi vammaisten syrjintään liittyviä oikeustapauksia sekä eri viranomaisiin tehtyjä kanteluja. Kyselyssä selvitettiin tämän lisäksi, miten hyvin vammaiset tietävät oikeutensa ja miten hyvin he tietävät, mistä voi pyytää apua, jos kokevat syrjintää.

Yksi selvityksen huolestuttavimpia tuloksia on, että vastaajien suurin

yksittäinen syy syrjintäkokemuksen ilmoittamatta jättämiselle oli, etteivät he usko sen johtavan mihinkään. Tämän muuttamiseksi riittää meillä yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistossa tekemistä, Pimiä toteaa.

Tällä hetkellä vammaiset ihmiset ovat muuttuvan ympäristön ja yhteiskunnan keskellä tilanteessa, jossa he tiedostavat omaavansa oikeuksia. Isolle osalle on kuitenkin edelleen epäselvää, mitä nämä oikeudet tarkoittavat tai mahdollistavat sekä miten niitä tulisi käyttää. Samaan aikaan, kun ympäristö ja yhteiskunta muuttuvat, monet vammaiset löytävät itsensä sivustaseuraajan roolista ilman ohjeistusta ja neuvoja siitä, miten he pääsisivät mukaan työelämään tai pystyisivät vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin, yhdenvertaisuusvaltuutettu Kirsi Pimiä tiivistää selvityksen tuloksia.

Selvityksen verkkokyselyyn vastasi 455 henkilöä kevätkesällä 2016. Tämän lisäksi tehtiin 27 yksilöhaastattelua. Selvitys on saatavissa kokonaisuudessaan osoitteessa www.syrjinta.fi/vammaisselvitys. ◆

Vammaiskorttihanke

Euroopan komissio on myöntänyt rahoituksen eurooppalaisen Vammaiskortin toimeenpanemiseksi Suomessa. Tavoitteena on vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja liikkuvuuden edistäminen Euroopassa. Suomen Vammaiskortti-hanketta koordinoi Kehitysvammaisten Palvelusäätiö yhteistyökumppaneidensa kanssa.

Vammaiskortti tulee käyttöön arvon mukaan vuonna 2018. Kortti on vapaaehtoinen ja maksullinen. Se on väline, jolla voidaan tukea vammaisten ihmisten osallisuutta ja hyvä palvelukokemuksia. Vammaiskortti on myös väline, joilla vammaisuuden voi halutessaan helposti osoittaa.

Tällä hetkellä THL selvittää Vammaiskortin saamisen edellytyksiä ja ehtoja tiiviissä yhteistyössä Suomessa toimivien vammaisjärjestöjen kanssa. Selvitystyön perusteella tehdään päätös siitä, kuka voi halutessaan hakea valmisteilla olevaa eurooppalaista Vammaiskorttia itselleen. Kortin käyttäjien määrä on olennainen tieto palveluntarjoajille. Kun kortin saajia on rajattu määrä, kortilla saatavat hyödyt voivat olla merkittävämpiä. ◆

Lähde: Vammaiskortti/KVPS

◆ Kuurosokeiden kerhot

Tampere

Tampereen kerho kokoontuu tiistaina 31.1. klo 13-16 Näkövammaisten Toimintakeskuksen kerhohuoneessa. Os. Kuninkaankatu 8 A, toinen kerros, Tampere.

Vieraaksi saapuu Tampereen kaupungin vammaispalveluista sosiaalityöntekijä Leena Köykkä. Teemana ajankohtaiset asiat, mm. henkilökohtainen apu. Terveisin kerhonvetäjä Eetu Seppänen. ■

Helsinki

Helsingin kuurosokeiden kerho tapaa 8.2. klo 16.30-20.30 Ystävänpäivän ja tietovisailun merkeissä liris-keskuksessa. Os. Marjanie-mentie 74, Helsinki.

Kokoonnumme liriksen Outa-tilassa, 6. krs. Paikalla ei ole yleistulkkausta, joten tilaa omat tulkit/avustajat mukaan. Jäsenmaksu 20e tai kahvi/tee 2,50e. Ilmoittautumiset 6.2. mennessä uudelle kerhonvetäjälle Sannalle, sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai 040 4154741. Tervetuloa! ■

Turku

Turun kerhon kokoontuminen ti 21.2.2017 klo 12.30 – 15 Varsinais-Suomen Näkövammaisten yhdistyk-

sellä. Os. Läntinen Pitkäkatu 37 B (2.krs), Turku.

Aiheena seurakunnan työntekijän tervehdys tai vapaa aihe. Olemme kutsuneet vierailijan Mikaelin seurakunnasta. Toiseksi vieraaksi kutsutaan Varsinais-Suomen näkövammaisten yhdistyksen työntekijä. Kuullaan mitä toimintoja heillä olisi kevään 2017 aikana.

Paikalla Sanna Nuutinen Suomen Kuurosokeat ry:stä hoitamassa kahvitarjoilua. Ilmoittautumiset 13.2.2017 mennessä: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi ja 040 7749 207. ■

Keski-Suomi

Keski-Suomen kuulonäkövammaisten kerho kokoontuu ma 30.1. klo 15 - 18. Os. Kalevankatu 10, Jyväskylä. Huomioikaa muuttunut päivämäärä! Aiheena kerhon kokous, jossa sovitaan kerhon toiminnasta vuodelle 2017 ja kerrotaan vuoden 2016 tilastoja. Ilmainen kahvi, tervetuloa mukaan! Esko Jäntti, kerhon vetäjä. ■

Satakunta

Satakunnan kuurosokeiden kerhon toimikunnan kokous pidetään 8.2.2017 klo 11 -12. Tarkastetaan vuoden 2016 kirjanpito ja muut tärkeät asiat. Huom. Kerhon kevätkokous siirtyy seuraavaan kuuhun.

Satakunnan kuurosokeiden kerho pi-

detään 8.2.2017 klo 12 - 15 Satakunnan Näkövammaisten toimitiloissa. Os. Otavankatu 4 C 49, Pori. Saamme vieraaksi Kuurosokeiden Toimintakeskuksen johtajan Risto Hoikkasen, joka kertoo uudesta uudisrakennuksesta ja muistakin Toimintakeskuksen ajankohtaisista asioista. Lisätiedot: puh. 0400 532 413 tai sähköposti saini.lepisto@gmail.com. Tervetuloa. Saini. ■

Kuopio

Kerho on Pohjois-Savon Opistolla to 9.2.2017 entiseen kellonaikaan. Päivä on muuttunut (ei siis torstaina 16.2.). Tervetuloa mukaan. Sisko ja ohjaaja-opiskelijat. ■

◆ Viriketoiminta

Tampereen Toimintapäivät

Aivan parasta uutta vuotta kaikille! Ahjolan opintopiirit ovat alkaneet torstaina 12.1. Kaikkiin opintopiireihin voit tulla tutustumaan ja päättää vasta sitten, haluatko jatkaa. Jos tarvitset tulkin tai avustajan opintopiiriin, tilaa sellainen itsellesi hyvissä ajoin ennen kokoontumista. Toimintapäivien ohjaajalta Millalta voi kysyä mitä vain opintopiireistämme. Ilmoittautumiset myös Millalle.

Käsityö- ja kudontapiirit kokoontuvat työtilarakennuksessa torstaisin klo 13 - 15.30. Tulevat kokoontumispäivät: 26.1. / 2.2. / 9.2. / 16.2. / 23.2. /

9.3. / 16.3. / 23.3. / 30.3. / 6.4. ja 13.4. Neulonta- ja käsityöpiirin ohjaaja on Sari Haavisto. Materiaalimaksu peritään kulutuksen mukaan, mutta voit halutessasi käyttää myös omia lankoja tai kankaita. Kudontapiirin ohjaaja on Paula Laht. Et tarvitse omia materiaaleja, mutta loimen kulutus veloitetaan metrihinnan mukaan. Myös matonkuteista ja poppanoista menee pieni maksu kulutuksen mukaan.

Yhteiskunnallisen uutispiirin ohjaaja on Milla Lindh. Piiri on täysin maksuton ja se kokoontuu päärakennuksen kirjastossa joka toinen torstai 26.1. / 9.2. / 23.2. / 9.3. / 23.3. / 6.4. ja 20.4.

Perjantaipajaa ohjaa Milla Lindh. Materiaalimaksu riippuu käytetyistä materiaaleista. Perjantaipaja kokoontuu työtilarakennuksessa perjantaisin klo 13 - 15.15. Tulevat kokoontumispäivät: 27.1. / 3.2. / 10.2. / 17.2. / 24.2. / 10.3. / 17.3. / 24.3. / 31.3. / 7.4. ja 21.4. Huomioi, että talvilomaviikko ja pääsiäinen sekoittavat hieman aikatauluja.

Savityöpiiri A ja B ohjaajana on Jari Salminen. Voit kokeilla ja oppia erilaisia saventyöstömenetelmiä. Toimintapäivät velottaa savesta kulutuksen mukaan ja polttouunin käytöstä teosten määrän mukaan. Savipiirit kokoontuvat työtilarakennuksessa tiistaisin klo 9 - 11.30 ja klo 12.30 - 15 seuraavasti: 24.1. / 31.1. / 7.2. / 14.2. / 21.2. / 7.3. / 14.3. / 21.3. / 28.3. / 4.4. / 11.4. ja 18.4.

Taidepiiriä ohjaa Milla Lindh. Teemme maalauksia, piirroksia, kaiverrustöitä, kollaaseja ja kortteja. Materiaalimaksu tulee kulutuksen mukaan. Piiri kokoontuu työtilarakennuksessa keskiviikkoisin kello 9 - 11.30 seuraavasti: 25.1. / 1.2. / 8.2. / 15.2. / 22.2. / 8.3. / 15.3. / 22.3. / 29.3. / 5.4. / 12.4. ja 19.4.

Opintopiireissä valmistuneita töitä voi antaa Millalle mukaan näyttelyihin ja myyjäisiin, joita Toimintapäivät järjestää aina tilaisuuden tullen. Pirkkahallissa on 21.-23.4. supermessut, jonne Suomen Kuurosokeat ry osallistuu omalla esittelypisteellään osana messujen käsityötoria. Siellä pääsemme näyttämään osaamistamme ja tuotteitamme!

Huom! Opintopiirit eivät kokoonnu talvilomaviikolla 27.2.-5.3. Piirit loppuvat perjantaina 21.4.2017.

Kaverikoirat vierailevat keväällä 2017 säännöllisesti Toimintapäivien vieraina. Vierailut alkavat tiistaina 21.2. Koirat tulevat päärakennuksen kokoushuoneeseen myös 21.3. ja 18.4. sekä 16.5. klo 18 - 19.

Ravintolaretkiä järjestetään teidän toivomuksestanne. Retket ovat omakustanteisia ja rentoja, seikkailaan yhdessä erilaisissa ruokakulttuureissa. Tavallisesti ravintolaillat ovat torstaisin.

Toimintakeskuksen **aistipuutarhaa**

pyritään käyttämään erilaisiin yhdessäolon tilaisuuksiin. Puutarhuri Veeran kanssa järjestämme siellä pitkin kevättä erilaisia tapahtumia.

Jos sinulla on mielenkiintoinen idea vierailukohteesta, näyttelystä tai ravintolasta, kerro ihmeessä Millalle!

Terveisin Toimintapäivien ohjaaja Milla Lindh. Puh. 040 588 4238, milla.lindh@kuurosokeat.fi. ■

[Helsingin viriketoiminta](#)

Helmikuun toimintaa:

Kuntopiiri

Torstaisin 2.2, 9.2. ja 16.2. klo 13 - 16 liris, 2. krs. Os. Marjaniementie 74, Helsinki. Vetäjänä Jaana Marttila. Kuntosalissa kuntoharjoittelua, uima-allasosastolla vesijumppaa (klo 14.30), uintia ja saunomista. Paikalla on kaksi yleistulkkia. Kuntosali on käytössämme klo 13 - 14.30 ja uima-allasosasto klo 13 - 16. Oma pyyhe mukaan. Huom! Kuntopiiriä ei ole torstaina 23.2. (viikko 8).

Helsingin kuurosokeiden kerho

Ke 8.2. klo 16.30 - 20.30 liriksessä. Lisätiedot kerhonvetäjältä mm. sähköpostissa.

Pistekirjoituspiiri

Ti 14.2. klo 12 - 15 liris, Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimisto, Frans Leijonin kokoushuone, 4. krs. Vetäjänä Marjo Pylväinen. Paikalla kaksi

yleistulkkia. Uudet ja vanhat opiskelijat ovat tervetulleita mukaan opiskelemaan tai kertaamaan pistekirjoitusta. Kahvitarjoilu (1 e). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 9.2.

Vierailut

Vierailu Helsingin Kirurgisessa sairaalassa sijaitsevaan Kuulokeskukseen siirtyä myöhempään ajankohtaan. Toinen vierailu uuteen Silmäsairaalaan tehdään kevättalven aikana. Kuntoutusohjaajan toimiston muuttokiireiden vuoksi asiasta tiedotetaan myöhemmin Tuntosarvessa ja sähköpostissa.

Ennakkotieto

Kauneuspäivä ja Oriflamen esittely ovat la 25.3. klo 10 - noin 18. Lisätiedot tulevat myöhemmin.

Virikeohjaaja Anita Palo on talvilo-malla 17.-26.2.

Terveisin virikeohjaaja Anita Palo
anita.palo@kuurosokeat.fi, teksti-
viestit / WhatsApp 040 837 7896. ■

◆ **Kurssit ja leirit**

Kulttuuria, taidetta ja kirjallisuutta - kurssi ikääntyville kuulonäkövammaisille

4.-7.4.2017 (tiistai - perjantai). Majatalo Onnela. Os. Rantatie 34, Tuusula.

Kurssi on tarkoitettu ikääntyville kuulonäkövammaisille henkilöille, joita kiinnostavat kulttuurikokemukset. Kurssin aikana mietitään, kokeillaan ja jaetaan tietoa kulttuurin eri osa-alueista kuurosokean osallistujan kannalta. Kurssiin sisältyy myös retki johonkin kulttuurikohteeseen. Tavoitteena on löytää sisältöä elämään kannustamalla kurssilaisia kulttuuriharrastuksiin ja saamaan niistä positiivisia kokemuksia sekä energiaa elämäänsä. Kurssiin kuuluvat majojutus, ateriat ja kurssiohjelma.

Kurssi on maksuton. Matkojen omavastuu yhteensä 50 euroa edestakaiselta matkalta. Hakuaika päättyy 28.2.2017.

Hakemukset ja lisätiedot: Heli Lappalainen, puh. 040 553 9069, sähköposti heli.lappalainen@kuurosokeat.fi, postiosoite Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS. ■

Kaikilla aisteilla -kurssi

RAY:n rahoittama ryhmämuotoinen sopeutumisvalmennus (kaksiosainen) 20.-24.3.2017 ja 14.-18.8.2017. Kuurosokeiden Toimintakeskus, Insinöörinkatu 10, Tampere

Kohderyhmä: Aikuiset kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset

Sisältö: Tavoitteena on oppia hyödyntämään kokonaisvaltaisemmin omia aistejaan. Kaksiosaisella ryh-

mäkurssilla herkistellään aisteja erilaisten harjoitteiden ja kokemusten avulla. Harjoitellaan mm. käsillä hahmottamista, maku- ja hajuaistin erottelua, tasapainoainin käyttöä sekä jaetaan kokemuksia vertaisryhmässä.

Hakemukset 13.2. mennessä sosiaalityöntekijä Kaija Pekkaselle: Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere. Puh. 0400 965 671, kaija.pekkanen@kuurosokeat.fi. ■

◆ **Vertaistoimintaa**

Nuorten aikuisten toimintaa vuodelle 2017

Hei! On tullut aika miettiä toimintaa ja ehdotuksina olisi kylpylämatka Tallinaan, seikkailuviikonloppu, luentoja jne. Löytyisikö lisää ehdotuksia ja kiinnostusta lähteä toteuttamaan yhteistä viikonloppua? Vaihtoehtoina olisivat ajankohdat 6.-7.5.2017 tai 12.-13.6.2017.

Nuorten kansainvälinen foorumi järjestetään 7.-8.6. Tampereella. Siellä on mahdollisuus seurata, vaikuttaa ja olla osana ryhmää, joka pohtii Euroopan nuorten tulevaisuutta.

Toivomme ehdotuksia 28.2. mennessä: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai tekstiviestit 040 7749 207. ■

Hae vertaisohjaajaksi toimintaan ja leireille

Oletko kiinnostunut vertaisohjaajan työstä ja sinulla on aiempaa kokemusta sekä koulutusta ohjaajana toimimisesta? Suomen Kuurosokeat ry hakee nyt vertaisohjaajaa mukaan leiritoimintaan.

Edellytämme itsenäistä työtettä ja kykyä tehdä yhteistyötä muiden kanssa. Työhön kuuluu esimerkiksi ryhmän ohjaamista, kommunikoinnin sujuvuudesta huolehtiminen ja tiedottaminen osallistujille.

Palkasta ja työsopimuksista sovitaan erikseen. CV:n ja avoimen hakemuksen voi toimittaa meille 28.2.2017 mennessä: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi. ■

◆ **Solaris-lomat**

Voimia arkeen!

Vuoden 2017 Solaris-lomat ovat nyt haettavissa 26.3.2017 mennessä.

Kuulonäkövammaisten aikuisten hyvinvointiloma on Pajulahdessa 26.6. - 1.7.2017. Omavastuu lomalle on 50 euroa ja matkat. Majoitus on jaetussa kahden hengen huoneessa. Lisämaksusta yhden hengen huone on mahdollinen. Ohjelmassa liikuntaa ja hyvinvointia viikon ajan. Paikalla on Pajulahden oma ohjaaja ja Suomen Kuurosokeat ry:n valitsema

vertaisryhmäohjaaja. Oma tulkki tai avustaja on tilattava mukaan.

Hakuohjeet kannattaa lukea huolella ja pyytää tarvittaessa apua lomakkeen täyttämiseksi. Lisätietoja ja sähköinen hakemus löytyvät linkistä: http://www.solaris-lomat.fi/tuetut_lomat/hakeminen

Lisätietoa ja hakulomakkeita saa myös sähköpostilla solaris@solaris-lomat.fi tai soittamalla palvelunumeroon 0600 418 200 arkisin klo 9-12. Puhelun hinta on 0,07 e/min + paikallispuheluverkon maksu.

Terveisin nuoriso- ja järjestöohjaaja Sanna Nuutinen, sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai 040 774 9207. ■

◆ Tapahtumia

Apuväline-messut Tampereella

Apuväline-messut pidetään jälleen Tampereella 9.-11.11.2017. Mukana myös Suomen Kuurosokeat ry. Lisätietoja tapahtumasta tulee lähempänä ajankohtaa Tuntosarvessa, verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Laita tapahtuman ajankohta jo nyt kalenteriin! ■

◆ Osoitteenmuutos

Hyksin silmätautien kuntoutuspoliklinikka on muuttanut Lauttasaaresta Ortoniin. Kuulonäkövammaisten

kuntoutusohjaaja Niina Hänninen, Hyks, Silmätautien Kuntoutuspoliklinikka. Käyntiosoite: Tenholantie 10, 5. krs, 00280 Helsinki. Postiosoite säilyy entisellään: Hyks, Silmätautien Kuntoutuspoliklinikka, PL 224, 00029 HUS. ■

◆ Kiitos

Suomen Kuurosokeat ry kiittää kaikkia tahoja ja henkilöitä, jotka muistivat tervehdyksin, lahjoin ja toivotuksin 45-vuotiasta yhdistystä. ■

◆ Muuta ajankohtaista

VR on avannut uuden vammaisasiakkaiden palvelunumeron, josta voi varata lippuja ja tilata avustuspalvelua. Palvelu on avoinna joka päivä klo 7 - 22 välisenä aikana. Maksuton numero on 08001-6888. ■

Seuraavat ilmoitusten jättöajat

Maaliskuuta koskevat ilmoitukset ja ne tapahtumat, joiden viimeinen ilmoittautumispäivä päättyy maaliskuussa: ma 6.2. klo 12 mennessä. ■

*Suomi
Finland*
100

Itsenäinen Suomi täyttää sata vuotta vuonna 2017 ja sitä juhlistetaan pitkin vuotta monin eri tavoin. Vuosi huipentuu itsenäisyyspäivän viikkoon joulukuussa. Juhlavuoden teema on *yhdessä*. Kuva: Juha Metso.